

Дата публікації

17 жовтня 2022 року

КОНТАКТНА ГРУПА ГРОШОВОГО ТА ВАЛЮТНОГО РИНКІВ

П'ятниця, 11 лютого 2022 року, 15.00–17.00

Засідання відбулося дистанційно з використанням сервісу Zoom

Узагальнені підсумки дискусії

Питання 1. Розвиток грошового та валютного ринків у 2021 році та в період загострення геополітичних ризиків на початку 2022 року (спікер – **Олександр Арсенюк**, начальник управління оперативного регулювання грошово-кредитного ринку Департаменту відкритих ринків НБУ)

При розгляді питання увагу було акцентовано на знаному зростанні ліквідності банківської системи упродовж 2021 р. за рахунок, насамперед, надання банкам довгострокових кредитів рефінансування та випуск коштів в обіг через канал валютних інтервенцій. Рівень ліквідності банківської системи досяг такого рівня, що навіть його помітне зменшення під час загострення геополітичної напруги на початку 2022 р. майже ніяк не позначилося на стані грошового ринку, міжбанківський сегмент якого був малоактивним.

Стосовно валютного ринку було зазначено, що бум сировинних цін на світових ринках мав наслідком помітне збільшення середніх обсягів як купівлі так і продажу валюти на різних сегментах ринку у 2021 р. Зокрема, помітно збільшився обсяг операцій на умовах «форвард». Шок на валютному ринку на початку 2022 р. внаслідок геополітичного загострення погіршив кон'юнктуру валютного ринку. Утім, Національний банк реагував на цей шок виключно ринковими інструментами (облікова ставка, валютні інтервенції) без посилення валютних обмежень.

Під час обговорення учасники ринку насамперед звернули увагу на проблематику необхідності удосконалення індикаторів (бенчмарків) грошового ринку, оскільки розрахунок UONIA в умовах низької активності міжбанківського ринку дедалі більше базується на угодах банків з НБУ.

Зокрема, були висловлені пропозиції розглянути можливість розрахунку індикатора грошового ринку з урахуванням угод своп та репо. Представники Національного банку висловили готовність більш детально вивчити ці пропозиції в межах роботи Комітету оверсайту індикаторів грошового та валютного ринку.

Окремі учасники засідання також висловлювалися за продовження проведення Національним банком операцій процентного свопа з банками з метою підтримки роботи банків в частині довгострокового кредитування економіки. Представники Національного банку на це зазначили, що готові були б розглянути таку можливість у разі, якщо б банки докладали більше власних зусиль для розвитку цього сегменту ринку.

Члени Контактної групи також звернули увагу, активізації роботи грошового ринку має сприяти завершення розробки локальної версії ISDA та подальша розробка локальної версії GMRA.

Під час засідання також піднімалася проблематика надання банкам нормативного дозволу купувати на зовнішніх фінансових ринках облігацій зовнішньої державної позики України (ОЗДП). Представники Національного банку зазначили, що дане питання знаходиться на порядку денному і розглядається спільно з Міністерством фінансів в контексті загального поліпшення засад боргової політики в частині запозичень в іноземній валюті.

Питання 2. Останні зміни та перспективи структурного регулювання ліквідності банківської системи

(спікер – Михайло Ребрик, начальник управління монетарної політики Департаменту монетарної політики та економічного аналізу НБУ)

Було розглянуто проблематику оптимізації структурного профіциту ліквідності банківських систем в контексті світового досвіду та вітчизняних реалій, а також винесені на обговорення ініціативи Національного банку стосовно подальших можливих кроків у цьому напрямі.

Зокрема, було відзначено, що високий рівень структурного профіциту ліквідності в банківській системі України помітно знижує ефективність процентного каналу монетарного трансмісійного механізму. Це, відповідно, ускладнює для Національного банку досягнення цілей грошово-кредитної політики, для чого необхідне подальше посилення монетарних умов. Учасникам наради були

презентовані результати дослідження, що підтверджують чутливість міжбанківської ставки, а також депозитних ставок банків до структурної позиції ліквідності банківської системи. Окрім того, були представлені розрахунки оптимального та граничних рівнів структурного профіциту ліквідності, що визначають дієвість процентного каналу монетарної трансмісії.

З урахуванням результатів досліджень та світового досвіду Національний банк наразі вивчає питання доцільності вжиття заходів із структурного регулювання ліквідності банківської системи, серед яких може бути підвищення нормативу обов'язкового резервування, скорочення строку надання банкам стандартних кредитів рефінансування та запровадження операцій з розміщення довгострокових депозитних сертифікатів. Було зазначено, що для досягнення значимого ефекту для монетарної трансмісії обсяг структурного регулювання ліквідності має бути значним і включати в себе застосування не одного, а одразу комплексу зазначених вище інструментів.

Під час обговорення учасники засідання підтвердили актуальність піднятої проблематики та тезу про чутливість процентної політики комерційних банків до їх ліквідної позиції. Водночас учасники дискусії зауважили, що які б заходи зі структурного регулювання ліквідності не вжив Національний банк, реакція депозитних ставок не буде миттєвою через значну інертність поведінки банків.

Питання 3. Запровадження розрахунку кумулятивного індексу та кумулятивних середніх ставок UONIA

*(спікер **Микола Селехман**, заступник директора департаменту – начальник управління операцій на відкритому ринку та розміщення державних цінних паперів Департаменту відкритих ринків НБУ)*

Були презентовані наміри стосовно запровадження розрахунку та оприлюднення на сайті Національного банку України (далі – Національний банк) кумулятивного індексу та кумулятивних середніх ставок UONIA. Зокрема, було відзначено, що запровадження розрахунку кумулятивного індексу та кумулятивних середніх ставок UONIA відповідатиме передовим світовим практикам реформування індикаторів (бенчмарків) грошового ринку. Такий крок сприятиме розвитку в Україні ринку інструментів з плаваючою ставкою та деривативних інструментів, розширить можливості для використання UONIA як базової ставки в

фінансових продуктах, дозволить підтримати ціноутворення контрактів на надійній основі. Членам Контактної групи презентована дорожня карта запровадження розрахунку та публікації кумулятивного індексу та кумулятивних середніх ставок UONIA.

Члени Контактної групи детально обговорили формули розрахунку кумулятивного індексу, які використовують Банки Англії та Європейський центральний банк, які є математично тотожними, але відрізняються послідовністю виконання арифметичних дій. За підсумками обговорення було досягнуто згоди щодо застосування в Україні формули, яку використовує Європейський центральний банк як такої, що дає мікроскопічно більш точний результат за рахунок мінімізації заокруглень.

Перелік учасників засідання

Голова контактної групи Гелетій Юрій	– Національний банк України
Заступник голови контактної групи Лупін Олексій	– Національний банк України
Члени контактної групи:	
Артеменко Юрій	– ПАТ “МТБ БАНК”
Болдирєв Антон	– АТ “Укрексімбанк
Бровкова Алла	– АТ “Ощадбанк”
Варга Карл	– АТ “КРИСТАЛБАНК”
Варзар Андрій	– Акціонерний банк “Південний”
Гриненко Юрій	– АТ “БАНК КРЕДИТ ДНІПРО”
Дмитрієв Олексій	– АТ “УНІВЕРСАЛ БАНК”
Дуда Олександр	– АТ “УКРСИББАНК”
Дуцький Андрій	– ПАТ “БАНК ВОСТОК”
Коваленко Антон	– АТ КБ “ПриватБанк”
Козачок Олександр	– АТ “МР БАНК”
Лисянський Станіслав	– АТ “БАНК АЛЬЯНС”
Озеров В’ячеслав	– АТ “КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК”
Олійник Андрій	– ПАТ “МЕГАБАНК”
Парьоха Владислав	– АТ “ТАСКОМБАНК”
Попович Тетяна	– АТ “АЛЬФА-БАНК”
Потапов Андрій	– АТ “ІНГ Банк Україна”
Стадник Антон	– АТ “ПУМБ”
Шпилевський Андрій	– АТ “ОТП БАНК”
Запрошені учасники засідання:	
Арсенюк Олександр	– Національний банк України
Жак Ірина	– Національний банк України
Ніколайчук Сергій	– Національний банк України

Ребрик Михайло

– Національний банк України

Селехман Микола

– Національний банк України

Семенченко Катерина

– Національний банк України